

Maakuntajohtajan katsaus

TARLTK § 27

Maakuntajohtaja Pentti Malinen esittää tarkastuslautakunnalle seuraavat tiedonannot ajankohtaisista asioista Kainuun liiton toiminnassa. Työmatkaesteen vuoksi asiaa kokouksessa esittelee suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen.

1. Hallitusohjelman kärkihankkeet ja kokeilut

Sipilän hallitusohjelma rakentuu visiolle (Suomi 2025), valituille painopisteille ja niitä toteuttaville kärkihankkeille. Kärkihankkeiden painotuksilla on suoraa vaikutusta maakuntien elinkeinopolitiikkaan. Hallitusohjelmaan on lisäksi kirjattu vahvasti toimintatapojen muuttaminen ja siihen liittyen erilaisten kokeilujen käynnistäminen sekä normien purku. Kärkihankkeiden ja kokeilujen toteutuksessa on mahdollista avautua uusia hanke- ja rahoitusmahdollisuuksia myös Kainuun maakuntaohjelman tavoitteille. Tarkemmin ks. <http://www.kainuunliitto.fi/blog/kainuun-nakokulmia-hallitusohjelmaan>

Hallitus linjasi maanantaina 31. elokuuta kärkihankkeidensa aikataulua, toimenpiteitä ja rahoitusta. Muutosohjelmaansa hallitus varaa yhteensä 1,6 miljardia euroa hallituskaudella, josta miljardi suunnataan kärkihankkeisiin vuosina 2016–2018. Panostukset kohdistetaan painopistealueittain seuraavasti:

- Työllisyys ja kilpailukyky 170 milj. euroa
- Osaaminen ja koulutus 300 milj. euroa
- Hyvinvointi ja terveys 130 milj. euroa
- Biotalous ja puhtaat ratkaisut 300 milj. euroa
- Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen 100 milj. euroa.

Kärkihankkeiden vastuuministerit esittelivät omat kokonaisuutensa elo-syyskuun vaihteessa 2015. Kaikkien kärkihankkeiden esittelymateriaalit ja infotilaisuuksien aineistot ovat valtioneuvoston verkkosivuilla:

<http://valtioneuvosto.fi/hallitusohjelman-toteutus/karkihankkeiden-esitelyinfot>

2. Kokeileva Kainuu –ohjelma

Kainuun maakuntaohjelma 2014–2017 korostaa erilaisia kokeiluja ja kokeilukulttuuria keskeisenä kehittämiskeinona alueellisessa kehittämisessä. Kainuun soveltuvuutta valtakunnallisten kokeilujen kohdealueeksi voidaan perustella aiemmin täällä toteutetuilla laajoilla kokeiluilla, jotka osoittavat, että kokeiluhalukkuus, yhteistyökyky ja

alueen soveltuvuus kokonsa sekä yhtenäisyytensä puolesta ovat otollisia kokeiluille (esimerkkeinä mm. Kainuun hallintokokeilu ja Paltamon työllisyyskokeilu).

Kainuun maakuntahallitus otti 22.6.2015 kantaa Kokeileva Kainuu -ehdotukseen, joka koostui seuraavista aiheista: 1) Yrittäjyysmaakuntakokeilu, 2) Perustulokokeilu, 3. Yksikanavaisen sote-rahoituksen kokeilu, 4. Kuntarajat ylittävän yhteistyön kokeilu, 5. Digitalisaation pilotointimaakunta.

Kainuun maakuntahallitus päätti seuraavaa:

1. Maakuntahallitus valtuuttaa liiton viraston yhdessä eri sidosryhmien kanssa jatkamaan Kokeileva Kainuu -toimenpide-esitysten valmistelua hallitusohjelmaan liittyvää kokeiluohjelmaa varten.
2. Yrittäjyysmaakuntakokeilu nähdään valmisteltavista ehdotuksista tärkeimpänä ja kiireellisimpänä.
3. Digitalisaatioon liittyvien kokeilujen valmistelua tulee jatkaa pitäen esillä yhteyksiä yrittäjyys-, sote- ja koulutuskokeiluihin.
4. Kainuun sote valmistelee hallituksessaan käsiteltäviä sote-alan kokeiluja.
5. Perustulokokeiluun Kainuun liitto haluaa ottaa kantaa saatuaan hallituksen tarkemmat linjaukset kokeilun sisällöstä.

Kainuun liiton hallituksen käsittelemä Kokeileva Kainuu –ohjelma eteni esitykseksi hallitusohjelman kärkihankkeisiin, kun TEM:ltä tuli pyyntö koota alueilta kokeiluja Alueiden uudistumista koskevaan kilpailukyky -kärkihankkeeseen keskiviikkoon 8.7.2015 mennessä. Kainuun liitto on esitti pyydetyt hankekuvaukset seuraavista aiheista:

- 1) Yrittäjyysmaakuntakokeilu,
- 2) Kainuu – Digitalisaation pilotointimaakunta,
- 3) Kuhmon vihreä yhtenäiskoulu.

Kokeileva Kainuu –ohjelman hanke-esitykset huomioidaan TOPSU:n valmistelussa.

3. Kainuun liiton budjettikannanotto

Kainuun maakuntahallitus antoi kokouksessaan 25.8.2015 esitykset valtion tulevan vuoden budjetin valmistelua.

Budjettikannanoton liikenneinfrahankkeet huomioidaan TOPSU:n valmistelussa.

4. Valtakunnallisten alueiden kehittämistavoitteiden 2015-2019 valmistelu

Valtioneuvosto päättää valtakunnalliset alueiden kehittämisen painopisteet hallituskaudelleen. Päätös ohjaa hallinnonalojen ja maakuntien alueiden kehittämistä sekä toimenpiteiden yhteensovittamista. Päätös sisältää:

- Alueiden kehittämisen tavoitteet ja linjaukset
- Kehittämisen voimavarat
- Tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden mittarit
- Erityisohjelmien tavoitteet ja vastuut

Aluekehittämispäätöksen virkamiesvalmistelu on käynnistynyt. Valmistelua tehdään avoimella yhteistyöllä yhteistyössä ministeriöiden, maakuntien liittojen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Kevään aikana koottiin ajatuksia ja ideoita avoimella verkkoavoriihellä, johon osallistui yli 800 henkilöä. Se keräsi 1350 ideaa. Verkkoavoriihen tulosten yhteenveto: [TEM aluekehitys raportti \(1.4 MB\)](#) Lisätietoa:

http://www.tem.fi/alueiden_kehittaminen/kansallinen_alueiden_kehittaminen/valtakunnalliset_alueiden_kehittamistavoitteet

Syyskuussa on käynnissä verkkoavoriihen toinen kierros. Siinä arvioidaan, mitkä kertyneistä ideoista ovat tärkeimpiä ja mihin on saatava muutos. Lisäksi pohditaan, miten tärkeimpiä asioita pitäisi edistää. Vastaukset toimivat aineistoina työpajoille, joissa linjausehdotuksia ryhdytään muodostamaan. Verkkoavoriihen toiselle kierrokselle on kaikilla halukkailla mahdollisuus osallistua Internetissä edellä mainitusta osoitteesta linkistä [Verkkoavoriihi 2](#). Aivoriihi on auki keskiviikkoon 23.9. asti.

Päätöksen valmistelua ohjaa alue- ja rakennepolitiikan neuvottelukunta. Valtioneuvosto hyväksyy hallituskauden alueiden kehittämisen painopisteet vuoden 2015 loppuun mennessä.

5. Kainuun matkailustrategian päivitysprosessi

Kainuun liiton tilaama matkailun aluerakenneselvityksen loppuraportti on esitelty maakuntahallitukselle.

Selvityksen pohjalta Kainuun maakuntahallitus on päättänyt käynnistää maakunnallisen matkailustrategian päivitysproessin. Matkailun kehittämistä on tarpeen linjata jo TOPSU:n valmistelussa ottaen huomioon em. raportti sekä Visit Finland –ohjelmat.

6. Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikennehanke

Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikennehanke on tuottanut maakuntakenttien tilanteesta arvioinnit ja vertailut mm. muihin Pohjoismaihin. Välituloksia on esitelty mm. ministeri Anne Bernerille. Seuraava vaihe hankkeessa on alueittaisten (lentokenttäkohtaisten

prosessien käynnistäminen (Kainuun workshop ajoittuu marraskuulle). Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous on ottanut kantaa lento- ja rautatieliikenteen merkitykseen alueen kehityksen kannalta.

<http://www.lappi.fi/lapinliitto/ajankohtaista/sisalto/-/view/405741>

Maakuntahallituksessa 21.9.2015 esitellään po. hankkeen välituloksia. Paikalla kokouksessa on Lapin liitossa hankkeen projektipäällikkönä toimiva Hanne Junnilainen. Hallituksen esityslistalta löytyy asiasta lisätietoa.

Tämän jälkeen hankkeessa käynnistyy maakunnittainen / lentoasemakohtainen kehittämisstrategiatyö, jota käynnistämään kutsutaan koolle lentoliikenteen käyttäjä- ja sidosryhmistä edustava joukko.

7. LuKen toimipisteverkon tulevaisuus: LuKe Kainuu -strateginen yksikkö

Kesäkuussa julkaistu selvitys

LuKen yt-neuvotteluprosessi: ei irtisanomisia Kainuuseen
Valmistautuminen LuKen toimipisteverkon jatkovalmisteluun:
kannanoton valmistelu LuKe-Kainuun puolesta, LuKe-Kainuun
yhteistyön tiivistäminen yliopistokeskuksen/CEMIS:n ja KAMK:n
kanssa.

8. Kainuun tulevaisuusrahaston perustaminen

Kuntakierroksella ja raamineuvottelussa asia on ollut esillä. Ehdotuksena on ollut perustaa mm. Pohjois-Karjalan ja Keski-Suomen liittojen mallin mukainen kevyesti hallinnoitava ja joustava rahoitusväline hankkeiden omarahoitukseen ja hankevalmistelun tukeen sekä erityisesti kokeilujen käynnistämiseen liittyen. Jatkokeskustelua ja linjausta vaativia kysymyksiä ovat: rahaston tarkoituksellisuuden täsmällinen muotoilu sekä kysymys kertaluontoisesta vai kartutettavasta rahastosta. Rahaston perustaminen on tarkoitus ratkaista seuraavissa kokouksissa ja päättää maakuntavaltuustossa marraskuussa.

9. Kannanotot itsehallintoalueiden muodostamiseen

Kainuun maakuntahallitus käsitteli oman kannanottonsa itsehallintoalueiden muodostamiseen 25.8.2015 kokouksessaan. Kannanotto on liitteenä.

Edunvalvontatoimenpiteitä on valmisteilla usealla taholla samalla kun odotetaan, että valtakunnan tason virkamiesvalmistelussa syntyvä aluejakoehdotus tulee kuntien ja maakuntien virallisille

lausunnoille ennen valtioneuvoston poliittista päätöstä.
Valmistelussa mm. Kainuun kuntien, Kainuun pol.piirijärjestöjen yhteinen sekä mahdollinen Pohjois-Suomen maakuntien kannanotto Sitra julkaissut Oulun yliopiston maantieteen laitoksen tuottamia karttatarkasteluja, joissa palvelujen saavutettavuus (matkakustannus) on huomioitu 5, 10 ja 15 keskussairaalan mallissa
Muita kannanottoja mm. prof. Perttu Vartiaisen näkökulma-artikkeli Helsingin Sanomissa 14.9.2015

10. Seuraavaan maakuntahallituksen kokoukseen valmisteilla olevia asioita

Perussopimuksen muutos koskien Vaalan kunnan maakuntavaihdosta. Seuraavassa kokouksessa merkitään tiedoksi maakuntavaihdoksen aiheuttamat / mahdolliset muutokset Vaalan asemassa suhteessa Kainuuseen.

11. Biotuotetehdas-esiselvitys

Kainuun liiton teettämä esiselvitys valmistui elokuun lopussa. Raportissa todetaan, että Kainuussa riittäisi biotuotteeksi jatkojalostettavaa raala-ainetta. Selvitystyötä jatketaan.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197.

Puheenjohtajan ehdotus:

Tarkastuslautakunta keskustelee saamansa katsauksen pohjalta ja merkitsee asiat tiedoksi.

Tarkastuslautakunta:

Hyväksyi ehdotuksen.

Kari Nikulainen poistui kokouksesta klo 14:58 asian käsittelyn aikana.
